

Izhaja,

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravištvu „Mira“
v Celovec,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za in serte se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

MIR

Glasiło koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 18. kimavca 1909.

Štev. 41.

Vabilo.

„Katol.-politično in gospodarsko društvo
za Slovence na Koroškem“

priredi

v nedeljo, dne 26. t. m. popoldne
ob 3. uri

— shod —

v Štebnu pri Beljaku

v gostilni g. Müllerja pd. Urbana.

Sporod:

Politični in narodni položaj. Govorita gospoda
poslanec Grafenauer in dr. Brejc.

Slovensko šolsko društvo v Celovcu in družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Kakor povsod v slovenskih deželah, tako se je posebno še na Koroškem zadnjih deset let narodno-obrambno delo tako namnožilo, da ga naša edina narodna organizacija, naše „Politično in gospodarsko društvo“ že ni več moglo zmagovati. Gotovo je to društvo vestno izpolnovalo svojo dolžnost in je za Slovence na Koroškem storilo vse, kar je bilo v njegovih močeh — toda delokrog mu je bil preobširen in naše narodnostne razmere so tako vseskož nenormalne, da bi se tako fizične kakor tudi duševne moči v imenovanem društvu morale ne le podvojiti, ampak vsaj desetkrat pomnožiti, potem še le bi moglo storiti vse, kar narod od njega pričakuje in potrebuje. Tako pa je skoraj vse moči „Polit. in gospodarskega društva“ absorbiralo, porabilo politično delo; tudi

naše gospodarsko vprašanje je vsaj tu in tam prišlo do koščka kruha — dočim je naše šolsko polje ostalo skoraj brez delavcev.

Pač so se posamezni rodoljubi zdaj v tem zdaj zopet v drugem kraju prav krepko postavili na noge in so za posamezne šole zahtevali slovenskim šolarjem slovenski učni jezik, kakor na primer na Jezerskem, v Šmihelu nad Pliberkom, v Globasnici, v Št. Jakobu v Rožu, v novejšem času v Vogrčah, v Št. Danijelu in na Strojni, v Selah; toda ta prizadevanja so bila zgolj krajevna in zato tudi le krajevnega in ne splošnega pomena.

Tudi „Politično in gospodarsko društvo“ je večkrat zastavilo svoje moči i za naše šolstvo, pa to so bili samo poizkusi brez pravega uspeha. Je pač povsod enako: kolikor zmoreš, le toliko ti je mogoče. Ako še tako močnega konja preobložiš, se ti ustavi. Po ravni in gladki cesti že še gre, čez klanec pa ne pomagajo tudi najkrepkejši hi-jo in bistahor! Prav očitno se je to pokazalo pred petimi ali šestimi leti, ko je na občnem zboru „Polit. in gospodarskega društva“ prišlo na dnevni red tudi šolsko vprašanje. Tedaj so se pri šolskem poročilu pojavila tako različna in naravnost nasprotujoča si mnenja, da se je končno moralo sestaviti poseben odbor, ki naj šolsko vprašanje temeljito prouči ter pri kakšnem poznejšem občnem zboru o njem poroča ter stavi gotove predloge. Ker pa ta odsek ni bil ne del „Polit. in gospodarskega društva“ in tudi ni bil samostojna korporacija, je kakor sred polja vsajeno drevo zamrl, ne da bi bil kaj delal.

Pa saj se je za slovensko šolstvo na Koroškem zavzela „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“! Da, zavzela se je zanj, pa ne tako in toliko, kolikor bi bilo potrebno.

Ne odgovarjalo bi resnici in bilo bi krivično, družbi sv. Cirila in Metoda popolnoma odrekati njene zasluge za šolstvo med koroškimi Slovenci — bila bi pa enako neresnična trditev, da je družba za naše šolstvo storila vse, kar je bilo potrebno in kar smo po pravici od nje pričakovali. Mirno lahko trdimo, da družba sv. Cirila in Metoda kot edina slovenska šolska družba upov koroških Slovencev ni izpolnila in

da tukaj svoji nalogi ni bila kos, to pa posebno radi tega ne, ker ni imela zadostnega upogleda v naše šolske razmere. Zato pa je, kakor je razvidno iz raznih tajnikovih poročil na glavnih skupščinah družbe sv. Cirila in Metoda, vse družbino delovanje na Koroškem bilo v tem, da je pošiljala sem razne knjige in da je po svojih podružnicah vzbujala ljudstvo in ga v nemala za slovensko šolstvo, katero zadnje delo pa so skoraj izključno izvrševali koroški rodoljubi sami. Edino „Narodna šola“ v Št. Rupertu pri Velikovu je večje in važnejše družbino delo za slovensko šolstvo med koroškimi Slovenci, posebno še raditega važnejše delo, ker je s to šolo združen internat čč. šolskih sester za gojenke, ne le iz ondotne okolice, ampak iz cele dežele.

Da zgornja trditev ni pretirana, priznava tudi sedanje vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda, ki v pismu „Slov. šolskemu društvu“ v Celovcu z dne 20. t. l., št. 128, družbino delovanje na Koroškem opisuje tako: „Družba sv. Cirila in Metoda je doslej za Koroško vedno rada delovala in šolstvo pospeševala, kolikor so ji dovoljevale njene denarne (!) moči. Pravkar v zadnjem času je svoje delovanje zdatno razširila. Družba vzdržuje šolo v Št. Rupertu pri Velikovu in je za to šolo dovolila koncem l. 1908. stroške za vpeljavno vodovoda in napravo novih žaluzij. Krajnemu šolskemu svetu v... je za šolsko stavbo dovolila podporo 5000 K, več šolam je podarila slovenskih knjig za šolske potrebe, za knjižnice in za šoli odraslo mladino; nekaterim slovenskim... je dovolila tudi denarno podporo.“

Vse to delovanje je gotovo hvalevredno, a je — nezadostno; hvalevredno je, ker je narodno dobro in koristno, nezadostno pa je zavoljo tega, ker se ne dotika in ne pride do živega vira vsega zla v našem šolstvu, ki je vseskož napačni in krivični šolski sistem. Ravno tukaj pa je treba nastaviti zdravniško bodalce: naš krivični in narod moreči šolski sistem moramo preobrniti v toliko, da bode na ljudskih šolah slovenskim otrokom priznal slovenski učni jezik in slovenščine zmožne učitelje!

Podlistek.

Iz popotne torbe.

(Spisal J. Trunk.)

Osemnajst dni na morju.

(Dalje.)

Videl sem prej, kako so se mesta in vasi lesketala v krasni južnolaški naravi. Narava razliva tudi danes svoj nepopisni blišč nad okoličico, a kar je naredil človek, to je v razvalinah. Najlepše pokopališče ostane pokopališče zaradi grobov, in temu raju je smrt vtisnila znamenje velikanskega grobišča. Tako delajo v božjih rokah naravne sile!

Na večer dospemo v Palermo, glavno in najlepše mesto na Siciliji. Tu smo ostali celih 24 ur. V prostornem pristanu je neštevilno ladij. Cel ljubí dan so nakladali južno sadje. Krik Sicilijancev je bil neznosen, in popihal sem jo v mesto, akoravno sem bil že par mesecev poprej tam. Palermo ima najkrasnejše vrtove, kar sem jih videl, in škofijsko cerkev, ki se mi bolj dopade kot kakšna druga izmed vseh, kar jih poznam. Peljal sem se tudi na Monreale nad mestom. Lansko jesen je bilo vse že suho, prazno; sedaj je vse v najlepšem cvetu in zelenju. Pogled iz Monreala na mesto in okolico je tako krasen, da bi človek za vedno tukaj ostal, ako bi te ne vleklo v — Ameriko.

V drugi razred smo dobili toliko potnikov, da je bilo vse zasedeno. Sicilijanec ne pozna

snažnosti in kriči cel ljubí dan. Na ladji je sprememba prijetna, ali vednega krika sem bil več kot sit in z menoj tudi drugi.

Proti večeru smo odšli. Severni breg Sicilije je podoben raju — na holmih zori fino sadje in raste svetovno znana trta marsala. Prebivalci so pa menda bolj ciganom podobni.

Morje je bilo ves čas čisto mirno, vožnja jako prijetna. Ves dan ni bilo videti suhega.

V petek, dne 23. apr., zagledamo obal Afrike, ob kateri se vozimo cel dan. Bregovi in gore so lepo zelene, a ni videti ne mest ne vasi. Popoldne dospemo v mesto Oran, ki ima krasno lego na višini. „Marthi“ je jelo zmanjkovati živeža — namreč premoga — in si ga je morala tu naložiti. Tudi tu smo ostali 24 ur. — Slovenci in Hrvati gredo na suho gledat mesto.

Oran spada k Alžiru, ki je v francoskih rokah. Mesto ima lepe hiše in krasne nasade. Domačini tvorijo polovico prebivalstva. Poleg črncev se vidi mnogo drzovito divjih obrazov plemena Kabilov, katerih se menda ne prime nobena omika. Za mene afrikanski prizori niso bili sila čudni, ker sem videl mnogo arabskih mest, a Slovenci in Hrvati, ki so prvič videli zagorele moške v dolgih jankah in — pantofelcih — ti so zijali, da bi jim bil lahko kak Kabil skočil v grlo. Prav zadovoljen sem pa bil z afrikanskim vinom, in ako tega vedno pijejo razboriti Kabili, potem je umevno, da so tako divji; a oni so abstinenti — in vendar tako divji. Čudno! Divji mi nismo postali, pač pa je Glažar iz Slivnice začel peti, kar vendar ni divje. V zgornjem mestu ni videti nobene cerkve. Ob

glavnem trgu, kjer drugje kje stoji navadno kaka lepa cerkev, je jako razkošno zidano — gledališče za — mesenega boga ali mesene boginje.

V soboto, dne 24. aprila, smo zapustili Afriko. Nekaj časa se je videlo še obrežje, potem smo vozili le med nebom in morjem. Začel je pritiskati vihar in precej je bilo slišati znano zdihovalje radi morske bolezni.

Okoli polnoči smo šli skoz morskó ožino pri Gibraltarju. Na španski strani je gora spremenjena v angleško trdnjavo, afriško obrežje je nižje. V bledem luninem svitu je pogled na dva stebra, ki čuvata vhod na Atlantiško morje, čudovito lep.

Zdaj smo na „luži“, ki loči Evropo od Afrike. Šesti dan, nedelja 25. aprila, je bilo nebo čisto jasno. Vozili smo se ob portugalski obali. Dasi ni bilo viharja, je bilo morje silno nemirno, imeli smo „mrtvo“ morje, ki je metalo ponosno „Martho“, kakor bi bila orehova luščinica. Spočetka se nismo dosti zmenili za to gibanje, ker pa plesa le ni bilo ne konca ne kraja — so debeli Glažarjev oče iz Slivnice začeli prorokovati o „turškem pljuvanju“, ali o „pihanju na metlo“, in kdor je bil že na morju, ve, kaj pomenijo ti izrazi. Sv. Urh, ki je patron v teh zadevah, je imel mnogo opraviti. „Turško pljuvati“ sem se tudi jaz naučil na morju pri vseh prejšnjih vožnjah, kadar je bil vihar, tokrat ribe od mene niso nič kaj dobile. Zato me je pa nekaj dni silno glava bolela.

Silen stok se je čul povsod, kamor si prišel. Mnogi so menili, da je nastopila njih zadnja ura in marsikateri je morda zdihnil: čemu nisem ostal

Je-li to mogoče, je izvršljivo? Ne povprašujmo po tem, je-li to mogoče izvesti ali ne! Bolj potrebno in bolj koristno je, da v tem zmislu gremo na delo z vsemi močmi in z vsemi poštenimi sredstvi, ker — biti mora, če ne, je slovenska Koroška izgubljena! Sedanja utrakvistična šola, ki je muka slovenskim šolarjem in učiteljem, narodu slovenskemu pa smrtni strup, se mora umakniti ljudski šoli s slovenskim učnim jezikom. Da se to zgodi, je prva in bistvena naloga našega „Slovenskega šolskega društva v Celovcu.“ (Dalje sledi.)

Potrebe napredka.

Kamor pogledamo, vidimo, da človeštvo napreduje. O tem se ne da dvomiti. Vprašanje je le, če je napredek res tudi pravi „napredek“ in morda ne samo beseda, v resnici pa nazadovanje. Resničen napredek mora donášati neko korist onemu, ki postane deležen napredka, oziroma, ki napredek izkorišča.

Napredovali so narodi v zadnjem času na političnem polju. Da narod odločuje potom svojih zastopnikov sam o svoji usodi, da si dela postave, to je napredek velikanskega pomena. Pridobitev teh uspehov je vsak narod, ki v resnici tak napredek uživa, stalo junaških naporov, morda celo toke narodne krvi.

Napredovali se je v socialnem oziru. V marsičem posameznik ni več prepuščen samemu sebi, socialne postave ščitijo njegovo posest, skupnost prevzame za njega skrb za njegov obstanek, na pr. v slučaju bolezni, nesreče, starosti, onemoglosti. Veliko dela je še, a mnogokaj se je storilo in je pridobljenega.

Napredovati se mora tudi v narodnem oziru. V vsakem nasvetu so nakopičene neizmerne sile, ki ostanejo brez napredka skrite, neizrabljene, se izgubijo.

Aristotelova beseda, da je „človek družabno bitje“, pride do veljave le, ako se posamezniki zavedajo, da tvorijo vsi eno veliko skupino, da so udje enega rodu, in da je vsakega sveta dolžnost, delati na njemu odmerjenem mestu za prospeh, napredek celega naroda.

Človeštvo je napredovalo v duševnem pomenu. Naša krščanska omika je vrhunec vsega sploh mogočega napredka. Vkljub vsem sedanjim bojem in naporom zoper vpliv krščanstva, stoji ves sedanji „omikani“ svet pod vplivom naukov, katere je prinesel Učenik-Bog. Vodilni sledovi teh naukov se ne morejo zatreti.

Napredovali smo tudi v gmotnem oziru, na polju prometa, gospodarstva, obrti itd. Prej nepoznane ali neizrabljene naravne sile si je človek znal uslužiti, da mu pomagajo pri borbi za obstanek in pri skrbi za vsakdanji živč.

Tako je napredovalo človeštvo, so napredovali narodi v obče.

Poglejmo malo naše domače koroške razmere.

Najslabša politika je politika pesimistov, ljudi, ki nimajo upanja v svoje moči, ki vidijo vse črno, ki zavirajo, mesto da bi vlekli naprej.

Tudi koroški Slovenci smo napredovali v politiki. Ne bom našteval naših pridobitev. Edino,

doma na trdi zemlji! Človek se pa vsega navadi, tudi „pihanja na metlo“ in vkljub silnemu morju in bledih obrazov ni manjkalo zabave; tako na pr. je Klančar iz Ribnice pripovedoval, kako je Ribničan z gnojnim košem prišel v loterijo po denar, ko mu je rekel Lah v loteriji na vprašanje, ali je kaj „zadel“: koša (= cosa)!

Cel teden je bilo precej slabo vreme; par dni, v četrtek in v petek smo imeli tudi hud vihar. V soboto in nedeljo je bilo boljše, a bril je iz severa tak mraz, da ni izdala nobena obleka.

Slovenci so bili vedno silno žejni, pa ne vode, ampak piva; ne vem od kod ta velika žeja, ko vendar Lah in Grki niso pili nič in je dobil vsak pri obedu steklenico dobrega dalmatinca.

Pondeljek, dne 3. majnika, je bil krasen dan. Srečava nas precej parnikov in nekaj velikanskih jadrnic. Potniki so židane volje, ker se bližamo suhemu. Brega sicer še ni videti nikjer, ali nek prijeten duh veje od zapadne strani.

Neprestano zrem za solncem, ki z nepopisnim bliščem zgine v morskih valovih. S čudovito silo mi zadrhti srce. Ali je zatrepetalo po deželi svobode, prostosti, ki se razprostira tam, kamor je zginilo solnce? Ali kopni po sreči, ki se menda najde v prosti Ameriki? Vem samo, da me je zgrabilo tu na obali Amerike silno domotožje in sem mrmral med šumenjem valov:

Dežela ljuba, kje ležiš,
ki jezik moj mi govoriš;
kjer znanci moji še živé,
prijetli moji v grobih spé?
Vzdihujem, vprašam vedno: Kje?
Prijetli, k vam želi srce!

kar nam manjka, je zavest, da je naš napredek še premajhen, in da je treba iti, delati vedno naprej. Prepričanje, da je po postavah narod sam svoj gospodar, ta zavest še premalo prešinja naš narod, zato polaga v odločilnih trenutkih, pri volitvah, svojo usodo, politiko v roke ljudi, nemškutarjev, nemčurjev, ki se sicer širokoustijo, da so „naprednjaki“, a so v resnici najhujši tlačitelji naroda, hujši od Turkov. V občinah, ki štejejo na stotine „našega“ naroda, ima dostikrat odločilno besedo tujec, privandranec; domačin molči in plačuj, tujec pa vlada in se masti.

Koroška se imenuje „naprednjaška“ dežela, ali res napredna bo v političnem oziru za nas Slovence še le postala, kadar bomo pomedli z vsemi, ki niso našega rodu, ali katerih napredek je le zatiranje Slovenca-domačina. Narod mili, čas hlapčevanja je končan, vsi narodi so prosti, oprosti se še ti svojih nemškutarskih naprednjakov, postani napreden, da boš res sam svoj gospodar na svoji zemlji!

Kako je pri nas z napredkom v gmotnem, gospodarskem oziru, vidimo vsak dan z lastnimi očmi. Neznosni davki snedo vse, naš slovenski kmet je prepuščen docela samemu sebi. Šole nagajajo nam silna bremena. Ali kaj donášajo? Morda blagostanje, izobraženost, napredek? Njen sad je nemoralna germanizacija, narod razdirajoče nemškutarstvo. Izvzemši malo, hrabro četo slovenskih učiteljev, je delovanje drugih uničevanje narodnih sil. Ali ni sramota za celo Evropo, da si moramo mi sami vzdrževati par šol, kakoršne bi imele biti vse?! Ali ni sramota, da se morejo naši mladeniči v izobraževalnih društvi po osemletnem posedanju po šolskih klopih še le sami učiti slovenskih črk, da si omogočijo pot do izobrazbe? Kje je hvalisani koroški napredek?

Narod potrebuje, ako hoče res napredovati, tudi neko blagostanje. Prazen želodec človeku ne dela poguma. Kje pa je naše blagostanje? Morda neštevilni dolgovi našega kmeta? Ali posekani gozdovi? Ali vsled pomanjkanja delavskih moči neznansko zanemarjena polja, suha, medla živina, od stradanja in prenapornega dela bledi obrazi? Res je marsikateri sam kriv svoje nesreče. Ali večletni napor, težko delo brez sadu, brez uspeha, to človeka poniža, ga pogrezuje, da se vda strastem, da obupa in podvoji propad, katerega je pa zakrivil dostikrat prokleti „napredek“ v slabe gospodarske razmere v deželi.

Borba stori človeka sicer jeklenega, ali delo, napor brez gmotnega uspeha ga ponižuje, pogrezuje.

Pomanjkanje potrebnega blagostanja ovira tudi pravi napredek v omiki, izobrazbi. Karkoli začnemo, povsod se sliši ista pesem: denarja nam manjka. Ljudstvo ga nima, vlada nam ne da nič v naše namene, premožnejši narodnjaki nosijo itak neizmeren naroden davek.

Ni li res, da je napredek posebno nam koroškim Slovincem potreben?

Hudo je naše stališče, a marsikaj smo si priborili z lastnimi močmi, v te lastne moči moramo staviti tudi upanje za prihodnost. V našem dobrem narodu so še silne moči zakopane, ki se morajo z napredkom v političnem, gospodarskem, gmotnem in duševnem oziru dvigniti, izkoristiti.

Naša moč je v organiziranju tega, kar imamo in kar nam lahko še pripade, ako delamo z mladeniškim navdušenjem. Slovenci smo si z lastnimi močmi v visoki politiki priborili stališče, da se ozirajo na nas, da morajo nas upoštevati. Tudi na domačih tleh zberimo svoje moči, četudi ne pridemo koj do zaželjene zmage, napredovali bomo. V kolikor pa mi napredujemo, nazaduje naš sovražnik „naprednjaški nemškutar“, ki pa je v resnici največji nazadnjak, kar nosi te vrste ljudi ljuba zemlja.

Sestanek slovenskega katoliškega dijaštva v Ljubljani.

Znano vam je, dragi bralci, da so naši uradniki, profesorji, zdravniki in odvetniki po večini nam nasprotni. Nasprotni so nam zato, ker smo Slovenci, nasprotni pa so nam tudi zato, ker smo verni Slovenci. Ti gospodje niso naši prijatelji. Zaraditega tudi ne moremo imeti do njih zaupanja. Saj veste iz lastne izkušnje, kako oblastni so, veste, da se nam laskajo samo tedaj, kadar nas potrebujejo! Kadar pa mi zahtevamo svoje pravice, tedaj pa nam pokažejo zobe. Pri mnogih je tudi še vse preveč razširjeno mnenje, da je vsak gospod, vsak, kdor je nekoliko bolje oblečen, že Nemec. Zakaj pa bi Slovenec ne mogel biti gospod? Mnogi tudi mislijo, da mora biti vsak profesor in vsak uradnik liberelec! Pri nas na Koroškem je bilo dosedaj skoro res tako. Tudi drugod po Slovenskem ni bilo doslej dosti bolje.

Toda tako ne sme biti zanaprej, začetek za to je že storjen. Dokaz zato nam je dejstvo, da imamo sedaj vedno več katoliških slovenskih di-

jakov, ki bodo zasedli kmalu uradniška mesta po Slovenskem. Na Koroškem seveda je še sedaj samo par belih vran med dijaki, ki si upajo tudi javno reči: Mi smo katoličani, smo Slovenci! Več pa jih je po drugih slovenskih krajih, in ti nam pridejo enkrat lahko na pomoč.

Zategadelj zanima tudi nas veliki shod, katerega so imeli slovenski katol. dijaki dne 31. avgusta in 1. septembra v Ljubljani. Udeležilo se je shoda okoli 500 slovenskih dijakov, med njimi tudi nekaj Hrvatov, Poljakov in Čehov. Zastopani so bili Slovenci iz vseh slovenskih pokrajin, celo iz Benečije na Laškem je bilo osem dijakov. Iz Koroške nas je bilo tudi deset. Naš shod so počastili tudi zastopnik kranjske dežele, g. deželni glavar pl. Šuklje, njegov namestnik dr. Lampe, zastopnik Slomškove zveze, g. Ravnihar, poslanec dr. Krek, dr. Trinko iz Benečije, g. Polak in dr. Mil. g. knezoškof ljubljanski, A. B. Jeglič, počastil nas je takisto s svojo navzočnostjo ter je izpodbujal dijake z navdušenimi besedami za verske vzore, za katerimi mora stremeti slovenski dijak. Bili so na sestanku trije škofje, razun ljubljanskega še ameriški škof Stariha in škof s Krka, dr. Mahnič.

V prvi vrsti se je potem vršil občni zbor „Slovenske dijaške zveze“, ki šteje sedaj okoli 160 rednih članov, t. j. vseučilišnih dijakov in bogoslovcev iz vseh slovenskih krajev. Spremenili so najprej pravila zveze tako, da so sedanjim razmeram primernejša. Odsek, t. j. našašč za to odločen oddelek dijakov, se je posvetoval o tem, kako je treba sedaj že številne čete pogumnih katoliških slovenskih dijakov še bolj strniti v bojne vrste, kako bi jih bilo treba še bolj organizirati. Naše vrste morajo biti urejene, če hočemo kaj doseči. Isti namen imamo, iste vzore, namreč srečo našega ljudstva, zato pa mora biti tudi naše delo dobro urejeno. Skupen napad na sovražnika, pa tudi skupno smotreno delo, organizirano delo — in uspehi ne morejo izostati.

Nas Korošce je posebno zanimalo obravnavanje o našem obrambnem delu, kako je treba zastražiti slovensko mejo proti Nemcem, da nam ne bodo trgali naše zemlje kos za kosom. Kaka sredstva naj rabimo, da se naše ljudstvo ne bo potujčevalo vedno bolj, kar se godi osobito na Koroškem. Kajti ravno pri nas je to delo najpotrebnejše. Nemci nas napadajo na celi dolgi črti od Spodnjega Dravberga do Šmohorja v Zilski dolini, ujedajo se med nas v celem slovenskem delu dežele, a naše moči so tako slabe, malo nas je, malo narodnih delavcev imamo, braniti pa se nam je treba na vse strani. Radi tega pa pričakujemo pomoči od drugih bratov Slovencev, katerim ne grozijo nemški napadi tako neposredno kakor nam. Saj narodnostna meja pri nas ni le meja med koroškimi Slovenci in Nemci, temveč severna meja Slovenije sploh. Torej!

Ravno iz tega nagiba je bilo na shodu Slovenske dijaške zveze na sporedu tudi predavanje o naših neznosnih razmerah na Koroškem. Podal je jasno sliko o našem stanju. Živahno pritrjevanje navzočih dijakov je pričalo, da se naši rojaki zanimajo za naše težnje. Naj bi to ne ostalo več predolgo v besedah, temveč naj se pokaže to zanimanje v dejanju. Kar neprenehoma so se tovariši dijaki zgražali, slišajoč, da so pri nas zares turške razmere, turške brez pretiravanja, da so jim naše zadeve še precej tuje. Upamo pa, da bo tudi v tem oziru letošnji shod dijakov rodil obilo sadu.

Drugi dan sestanka se je razpravljalo še o slovenskem vseučilišču z ozirom na vse Jugoslovane, potem o posvetni in o bogoslovni znanosti. Obravnavalo se je o zgodovini naše ljudske izobrazbe, nadalje še o socialnem delu dijaštva — vse pač, kar spada v dijaški delokrog. Ves čas, kar je trajal sestanek, opazalo se je, kako resno stremi naš mladi naraščaj za pravo izobrazbo, kako resno se pripravljajo mnogoštevilni katoliški dijaki na svoj bodoči poklic. Postati hočejo voditelji in učitelji ljudstva in zato se pripravljajo z vsemi silami, da bodo enkrat res zmožni vršiti nalogo, ki jim bo pripadala.

Sedaj smo skoro že navajeni, da imamo skoro same liberalne in nemškurske uradnike, toda polagoma bodo prišli tudi v take službe naši ljudje, slovenski in katoliški izobraženci. Velika je že naša četa, a s časom upamo, postala bo še močnejša. In ko stopijo ti kot možje enkrat v javno življenje, bodo zasijali tudi nam lepši dnevi, ker bomo imeli uradnike, katerim bomo lahko popolnoma zaupali. Sedaj mi svojim uradnikom ne zaupamo, ne moremo jim zaupati, ker so naši sovražniki!

Lep je bil ta sestanek. Pokazal je, da imamo že veliko katoliških dijakov. Bil nam je nekako nadomestilo za katoliški shod na Dunaju, ki se je moral odpovedati zaradi šovinizma nemških krščanskih socialcev. Znamenit je shod osobito

radi tega, ker so bili na njem zastopani vsi avstrijski slovanski narodi. Najlepše se je kazala vsestranska vzajemnost med avstrijskimi Slovani na tem shodu.

Naj se krepí ta bratska ljubezen vedno bolj, ta nam bo pripomogla, da pridejo v Avstriji kmalu do veljave Slovani. Gotovo je, da pomeni ravno ta sestanek dijaštva velik korak naprej v zblizanju med avstrijskimi Slovani.

Le pogumno naprej — kajti veliko pričakujemo od vas dijakov ravno mi koroški Slovenci!

Koroške novice.

„Kärntner Tagblatt“, ki bi zadnje tedne vsled nemškonarodnega, nasproti Slovanom nestrpnega duha, ki veje v njegovih predalih, ravno tako lahko izhajal pod naslovom „Freie Stimmen“, je poročal v torkovi številki o shodu političnega društva v Selah sledeče: „O poslancu Grafenauerju poročajo, da je na zborovanju v kranjski (!) vasi Sele med drugim poročal, da koroška deželna vlada ne sprejema samo slovenskih vlog, ampak jih tudi v slovenščini rešuje, in je pri tem kazal tudi na odlok ministrstva za notranje zadeve z dne 6. velikega srpana 1867, št. 3968. Med govorom državnega poslanca Grafenauerja se je polastilo zborovalcev veliko razburjenje. Navzoči so klicali govorniku, ker neko okrajno glavarstvo na Kranjskem (!?) slovenskega dopisa krajnega šolskega sveta ni sprejelo: »Obstruirajte dalje! Ne popustite!« Končno je bila sprejeta resolucija, ki priporoča Slovincem v državnem zboru najostrejšo obstrukcijo.“ „K. T.“ je podtaknil poslancu Grafenauerju govor, ki ga sploh ni govoril in je presadil Sele kar na Kranjsko, če iz nevednosti, dovolj žalostno za dnevnik, če namenoma, kar je verjetnejše, da bi s „Fr. St.“ vred farbal še nadalje svet, da je na Koroškem vse v redu, le kranjski Slovenci so stari nezadovoljneži, potem tem žalostnejše za list, ki se še hoče imenovati krščanskosocialni. Gospodom okrog „Kärntner Tagblatt“ priporočamo kar najtopleje uvodni članek v dunajskem „Vaterland“ št. 418, z dne 14. t. m., posebno še odstavek: „Ali menda za krščanskosocialno stranko ne velja moralni rek: „Kar ti nočeš, da ti drugi ne stori itd.“

Dr. Müller z radikalnimi dijaki. „Vaterland“ poroča z dne 11. t. m., da bo govoril na shodu radikalnih akademikov v Ljubljani, ki se vrši od 16. do 20. t. m., tudi „vodja koroških Slovincov, dr. Müller iz Celovca“. Kdo so ti radikalni akademiki? Dne 5. t. m. so v družbi socialdemokratov in drugih ljudi te vrste priredili shod svobodomislecev v Ljubljani. Poudarjali so na tem shodu, da ni posmrtnega življenja, obetali so, da osvobodijo spolno življenje in povečajo tako uživanje, da se bodo trudili zapreti cerkve, zahtevali so svobodno šolo, potegovali se za sežiganje mrličev, ker pokopavanje preveč diši po krščanstvu, in pa zahtevali upeljavo nemščine v ljudske šole, da bi naredili tako celo Slovenijo tako nesrečno in žalostno, kakor je slovenstvo na Koroškem, in slednjič so zabavljali čez družbo sv. Mohorja. Če se g. dr. Müller brati s takimi ljudmi, je to njegova reč, a potem naj ne poudarja nasproti našim ljudem, da je za Einspielerjev program: Vse za vero, dom, cesarja, in njegov „Korošec“ naj vrže krinko v stran in očitno pove, da je strupen nasprotnik krščanstva in slovenstva, kakor „Štajerc“.

Denarja jim manjka. Kranjskim liberalcem namreč, ki „Korošca“ izdajajo. Kajti samo o denarju fantazirajo. Vse žepe so nam že pretaknili, kakor pravi rokomavharji. In zagrmeli so velik halô, ker so našli v žepu političnega društva 5000 K podpore — Mohorjeve družbe. Le škoda, da so zastonj „favš“, nihče tega bolj ne obžaluje kakor politično društvo samo, ki žalibog od Mohorjeve družbe še niti cvajarja ni dobilo. S tem so liberalci le povedali, kaj bi oni naredili, če bi imeli v rokah „Družbo sv. Mohorja“. Da, da, pravim liberalcem se gre povsod samo za — malho.

Pesem o „privandraneih“ so godli najprej samo najsmrdljivejši zakotni lističi nemških nacionalcov. Ko dr. Brejcu drugega niso mogli očitati, so mu pa očitali, da je „privandral“ čez Karavanke, kakor da bi bila to kaka sramota ali kakor da bi na Koroško smeli samo Nemci „privandrat“. Sedaj je seveda tudi „Korošec“ za temi nemškimi kunjami pricapljal in začel gosp. dr. Brejca zmerjati s „privandrancem“. Kaj so pa potem „narodni delavci“ gg. dr. Oblak, dr. Rostohar, in najnovejša luč na obzorju ko-

roškega ozemlja, g. filozof Bernot iz Celovca? In kaj je „Korošec“ sam, ki ga izdaja konsorcij „Gorenjca“ v „Kranju“? Ali niste zapazili, da sami sebi v skledo pljuvate? Dober tek! Ko bi imeli kaj sramu v sebi, bi Vam rekli: sram Vas bodi!

„Korošec“ stika po predalih naših zaupnikov. Iztaknil je neko okrožnico predsednika političnega društva izza časa zadnjih deželno-zborskih volitev. V tej okrožnici se pozivlje zaupnike k pridni agitaciji in pristavlja, da se bodo stroški agitacije tistim povrnili, ki jih zahtevajo. „Korošec“ hujska zoper politično društvo, češ, da ni držalo te svoje obljube. Kranjskemu „Korošču“ bodi povedano, da je dobil vsak, kdor se je oglašil, agitacijske stroške povrnjene, da pa se je samo par zares revnih in potrebnih agitatorjev za povrnitev stroškov oglasilo. Kajti naši ljudje delajo iz veselja in prepričanja in ne raditega, da bi kaj zaslužili. Koroški liberalci okoli kranjskega „Korošca“ seveda ne store nič zastonj. Slovensko ljudstvo dobro ve, kako so se pri zadnjih volitvah korajžno poskrili veliki „narodni delavci“ Rostoharji, Müllerji, Oblaki, Bernoti, Hudelisti in drugi taki tiči; večtedenski vroči volilni boj so popolnoma nam prepustili; zdaj, ko je končan, pa so zopet prilezli na dan in — čivkajo nad nami. Vsak po svoje, je rekel Ribničan, ko je kravo s svedrom drl.

Občina Jezersko je sklenila v seji, dne 4. t. m., da začne uradovati slovensko. Ta prepotreben korak pozdravljamo najtopleje in želimo, da se mu pridružio vse slovenske občine in župni uradi, ki tega dosedaj še niso storili.

Za podljubeljski „Delavski dom“ se je v Žitarivasi na veselici v nabiralnik nabralo 35 K.

Narodnoobrambna enketa, katero je vlada za dan 20. t. m. prepovedala, se vrši v Ljubljani v torek, dne 5. oktobra, ob 3. uri popoldne.

Tri laške zrakoplovce so prišli v Beljaku. Iz Benetk so preleteli preko Kranjske med Triglavom in Mangartom čez Predil na Koroško, kjer so se v celovski okolici spustili na tla. Ker so našli pri njih fotografične plošče, sumijo, da so ogleduhi.

Slovenski vojaki najboljši strelec. Pri tekmovalnem streljanju na strojne puške v Celovcu je dobil 17. pešpolk prvo darilo.

Trg Trbiž je povzdignil cesar v mesto.

Podljubelj. Dne 26. sept. se bode še enkrat predstavljala igra „Cigani“. Vse prijatelje vabimo k obilni udeležbi. Čisti dobiček je namenjen v prid „Delavskega doma“. Začetek ob 5. uri popoldne.

Žitaravas. (Podljubeljska slavnost.) Da pridemo od besedi k dejanju, priredilo je tukajšnje kršč. soc. izobraževalno društvo „Trta“ dne 5. kimavca zborovanje v korist „Delavskemu domu“ v Podljubelju. Z radostjo moremo poročati, da se je prireditve, kateri smo namenili le bolj majhen okvir, razvila v pravo narodno slavnost. Naznanjeni nastop požrtvovalnih Podljubelčanov, katerih nas je počastilo 15, kakor tudi igra „Tihotapec“, je privabilo do 300 ljudi v sicer tiho vas Malčape v preproste, vendar za ta dan ljubko okinčane prostore g. Rutarja, kjer se je vršilo zborovanje. Pohvalno moramo med drugimi omeniti udeležence iz Železne Kaple, zlasti one s hribov, ki so prišli do štiri ure daleč. Ker smo imeli ravno tudi vojake na manevrih, so nas počastili tudi ti, tako da lahko rečemo, da ni mnogo avstrijskih dežel, ki ne bi bile zastopane; navdušenje je raslo mladim in starim, ko smo na koncu zapeli skupno s Čehi: „Hej Slovani!“ in ko je vzel stotnik v roke bisernico in udaril z našimi fanti par krepkih slovenskih koračnic. — Četudi vsled obilnih stroškov slavnosti in nizke vstopnine čisti dobiček ni poseben, je vendar navduševalni in prepričevalni govor veleč. gosp. Arnuša privabil marsikako kronico v nabiralnik „Podljubeljskega fehtarja“, kakor se je namreč sam imenoval. Gg. podljubeljski pevci in društveni igralci kakor tudi tamburaši so tujim gostom, posebno navzočim nemškim častnikom, pokazali, kaj ima v sebi pohlevni slovenski narod na Koroškem. To je bil dan, ki se ga bo lahko s ponosom spominjalo društvo „Trta“, prijazna vas Malčape in pa rodoljubna hiša pd. Habnerjeva, ki je hotela pokazati, da mi tudi brez nemškutarskih gostiln lahko kaj napravimo. Vsilil se nam je ta dan arabski pregovor, ki pravi: „Boljši je biti v skromni bajti svoboden veljak, kakor v carski palači v zlate verige vkovan suženj.“

Podljubelj. (Dvojna mera.) Neke slovenske fante, ki so peli mimo nemške fabrike, po

domače „Volksschule“, je nadučitelj Čauko takoj drugi dan na nečuten način opsoval v „Freie Stimmen“. V nedeljo navrh pa so se neki Celovčani zares napili žganja pri njegovem bratu, ki je žganjar v Ljubelju, in pri belem dnevu kričali in lajnali kakor pravi nemški šnopsarji. Na te pesmi, ki so plavale v „Schmutz und Brannntweindunst“, pa niso bili v šoli čisto nič razjarjeni, nasprotno, neka ženska je kričala iz šole, kakor da bi imela krč v čeljustih. Mi ne pišemo tega, da bi Čauku v njegovi karijeri škodovali, ker znano nam je, da bodo gospodje ravno zavoljo „tega delovanja“ veliko bolj zadovoljni z delavnim Čaukom kakor do zdaj. Samo to obljubujemo: Odzdaj se bomo tudi mi bolj redno oglašali, na pr. vsakokrat, ko bo kak večji ali manjši krič in pretep med „njim in njo“ v šoli. Na svidenje.

Brežkavas pri Šmihelu nad Pliberkom. Dne 4. in 6. t. m. so streljali vojaki domobranci 3. in 26. pešpolka preko Drave proti Peci s krogliami primeroma kakor v času vojske. Približno 100 mož je že dalje časa tukaj, kateri so pripravili in sedaj odpravljajo potrebno za to streljanje. Za našo vas je to nekaj novega, vse drugo živahno življenje v sicer tihi vasi. Gostilničar Britovšek je popolnoma zadovoljen, da je malo več skupil po vojaki, posebno sedaj, ko v kratkem odhaja nazaj v Prevalje ter pride nov posestnik, g. Ulcej od Božjega groba pri Pliberku. G. Britovšku se zahvaljujemo za njegovo gostoljubnost in novemu gostilničarju kličemo na kmalošnje svidenje!

Pliberk. „Narodni dom“ dobi s 1. okt. t. l. novega gostilniškega najemnika, in sicer g. Gašp. Rotar, sedaj gostilničar v Mostah na Kranjskem. Slovenci okolice pa ne zabite: „Svoji k svojim!“

Kazaze. (Zlata maša.) Škoda bi bilo, nomenjenega puščati dneva, ki je bil v veliko veselje in čast naši fari. Na stotine ljudstva je prihitelo dne 25. avgusta vkljub obilnemu delu v prijazne, praznično okrašene Kazaze; 26. duhovnikov, med njimi tudi mil. g. prošt Randl, se je zbralo, da počaste slavljenca, preč. g. župnika v p. Franca Cepić, ki je obhajal 50 letnico mašništva in ob enem, rekel bi, 25 letnico mučeništva hude bolezni. Zares izredna, ginljiva slavnost! Zlatomašnik, edini izmed 11 leta 1859. posvečenih, na s cvetjem posutem vozičku, ki mu je v bivališče že nad 20 let! Oko ni moglo zadržati solz pri tem pogledu, še manj pa, ko je preč. g. župnik Kesnar v znani svoji zgovornosti poudarjal, da je božja, nam nerazumljiva previdnost naložila slavljenca edino, a težavno dolžnost: trpeti in svoje trpljenje darovati za svoje ovčice, s svojim trpljenjem jih učiti trpeti. Slavnostne maše zlatomašnik, ki se brez tuje pomoči niti ganiti ne more, seveda ni mogel darovati; opravil jo je preč. g. dekan Marinič. Pel je moški kvartet pod vodstvom g. Štangla. Po cerkvenem opravilu vrnili so se duhovniki v župnišče, da je tako mogel ubogi slavljenec-trpin končati ta svoj dan s par veselimi urami v sredi svojih sobratov. Le težko so ga pustili, ko so mu nazadnje v slovo stiskali njegovo velo roko, katero jim je podajala njegova zvesta strežnica. Odhajali so z željo, ki jo je izrekel v svoji napitnici mil. g. prošt: Dal ti Bog še mnogo let, zlatomašnik! Da bo tako tem lepše plačilo, ko te Bog enkrat, kakor nekaj preroka Elija, vzame na tvojem vozičku v nebesa!

Pliberk. (Razno.) Lepo, moderno opravljeno kavarno je otvorila dne 4. t. m. gospa Ankele v svoji novi hiši na trgu. — V minolemu tednu so začeli zidati novo šolsko poslopje za pliberško mesto. Dosti dolgo so se pripravljali! — Zadnje soboto odvedli so orožniki iz Doba eno kmetico, njenega sina in brata, ker so na sumu, da so v zvezi s ponarejevalci 50 kronskih bankovcev, ki so zadnji čas krožili med ljudstvom. Odpeljali so jih menda v Maribor v preiskavo.

Šmihel nad Pliberkom. (Šola.) V dopisu v predzadnji številki „Mira“ se je vrinila pomota: Šola ne bo stala 10.000 K, kakor je bilo brati, ampak 40.000 K. Za tako svoto bi že lahko zahtevali malo več slovenščine, nego jo je dozdal!

Št. Lipš. (Popravilo.) Streha ličnega zvonika v Bojevsi je že na novo pokrita z deskami in čez s cinkovimi ploščami. Dobili smo tudi strelodod, ki varuje tudi bližnje hiše, ker se bližnja lipa ni skazala dosti zanesljivo varihinjo zoper strelo. Delo je dobro izvršil Fr. Vlček, klepar v Velikovcu, Čeh. Zvezdo s kroglo je pozlatil naš rojak, slikar Volina v Dobrlivasi. Stane vse vkup dobro 400 K. Z veseljem se sedaj oziramo na vrh stolpa. Zraven naj omenim, da si je Marijina družba oskrbela jako lepo zastavo za

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bude, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu

pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom,

iz zagrebske tovarne.

Tovarniška znamka.

približno 300 K in pa, da se je v Št. Lipšu imenitno popravil tabernakelj (stane sam čez 200 K) v Št. Andražu pa smo lepo prenovili na željo vnetih narodnjakov vse štiri oltarje.

Dobrlavas. (Podružnico nemškega „Schulvereina“) že imamo v Dobrlivasi. Kakor znano, deluje to društvo na to, da se ustanovi čim več nemških šol med Slovenci. Društvo dobiva za ta namen leto za leto ogromne denarne prispevke. Iz tega denarja podpirajo tudi nemške in nemčurske učitelje med nami, da potem prav marljivo ponemčujejo in uganjajo nemško politiko. Torej podružnico tega društva že imamo. V gostilnah pri Bruggerju, pri Maleju in pri Cankarju imajo v zadnjem času tudi nabiralnike za ta neobdobja „Schulverein“. Varujte se jih! A to še ni dovolj! V zadnjem času namestavljajo ustanoviti tukaj tudi še podružnico „Südmarka“. „Südmarka“ ima veliko denarja na razpolago in kaj dela z njim? Pogledajte v Št. Lj na Štajerskem! Tam kupuje slovenska posestva in jih potem prodaja nemškim zagrizenim protestantom iz rajha. In na ta način se vedno bolj vriva nemštvo med nas, z živega telesa nam režejo meso! „Südmarka“ — proč tvoje grabežljive nemške-protestantovske roke od Dobrlivasi. Take zalege ne rabimo. Ali bomo kar zraven gledali, ko nas izzivajo tako predrzno? Gostilničarji, ne šalite se z nami!

Št. Danijel. (Kmetijska podružnica) priredi v nedeljo 26. kimavca po sv. maši zborovanje pri „Riflu“. Razpravljalo se bo v prvi vrsti o uporabi umetnih gnojil. Radi praktičnega pomena pogovorov se pričakuje obilne udeležbe.

Prevalje.* (Odgovor „Štajercu“.) Varujte se krivih prerokov, ki pridejo v ovčjih oblaci, znotraj pa so grabežljivi volkovi. Tudi pri nas imamo eno pest takih krivih prerokov, ki lažijo od gostilne do gostilne, a ne označujejo krivice in lažnivosti, kakor črnosukneži, ampak jo naravnost oznanjajo. Ako se vprašamo, kdo pa so ti krivi preroki, moramo reči, da so to tisti hinavci, ki so še pred kratkim hodili pridno v cerkev in celo k velikonočnemu izpraševanju ter tako metali pesek v oči poštenemu slovenskemu ljudstvu, katero so hoteli preslepiti, da bi ga kakor grabežljivi volkovi ugrabili cerkvi in narodu ter polagoma in po ovinkih privedli v nemškutarsko liberalno puščavo. Toda mi smo spoznali nakano teh krivih prerokov in zato smo jih pokazali ljudstvu v pravi luči. Njihovo krščansko prepričanje je slonelo na pajkovih nogah, kajti povedati jim je bilo treba le par resnih pa resničnih, in že so se zaklinjali, da ne gredo več v cerkev, kar sedaj tudi store. No, sedaj jih menda že peče vest, ker v „Štajercu“ vedno sanjajo o „ta črnih“. Eden se zaletuje sedaj na Breznico in hoče v „Štajercu“ z zavijanjem popraviti svojo brezbriznost, ki jo je imel do ondotnih posestnikov, kojim je živina gladu ginila v hlevu, dočim se je živina sosednih občanov redila ob državni pomoči na prizadevanje skrbnih županov. Ta lepi prerok, ki hoče biti prijatelj kmetov, ni šel h gospodi, pri hoji baje vse zamore, da bi se bil po suši prizadetim Brezničanom odpisal četrleten davek, kakor so storili drugi, kjer načeljuje občinam možje, ki imajo srce in razum za stiskano ljudstvo. No, pa naš lepi prerok sedaj pere tako neumno, kot zamorec, ki ostane vedno črn. Zagnal se je namreč v svojem angelu varihu „Štajercu“ v č. g. župnika, češ on ni pomagal, dasi bi bil lahko. Vendar je resnica, da je g. župnik priskočil na pomoč, v kolikor mu je bilo mogoče. Vse mrve pa ni mogel razdeliti med uboge kmete, ker bi bilo vendar nespametno, če bi potem njegova živina gladu poginila. Gospod dobri prerok, zakaj pa vi niste odprli svojih skednjev in povabili mrve potrebne posestnike, da bi je bili naložili? Tega niste storili zato, ker imate sami živino, ki rabi krmo. In vendar bi bila vaša dolžnost, odpreti za kmete vsaj svoj skedenj, če niste znali odpreti svojih širokih ust. Toliko za sedaj. V prihodnjic pa še bolj označimo vaše preroštvo.

Dobrlavas. (Šolska vest.) Tukaj kroži vest, da nameravajo ustanoviti peti razred na naši ljudski šoli. Ne vemo sicer, so li načelnik kraj. šol. sveta, dr. Grassl in drugi celo stvar že vzeli na piko ali ne; vendar moramo reči, da mi slovenski kmetje v okolici peti razred hvaležno odklanjamo. Po naših mislih je že itak četrti razred odveč, ker v tem razredu navadno ni čez 30 otrok, poleti pa še skoro polovica manj. Čemu potem še peti razred? Najbrž imamo kmetje premalo davkov za šolo, ko samostanska ustanova nosi nad polovico šolskih bremen. Izkušenj imamo le odveč, da od sedanjega šolskega zistema preti našemu stanu kakor našemu narodu gotov pogin in za kaj takega se nam ne ljubi plačevati.

Misel o petem razredu naj nemškonalna gospoda hvaležno vtakne v svoj žep!

Dobrlavas. (Za gledališki oder.) Kakor znano, zbira naše društvo že nad pol leta doneske za gledališki oder. Ker imamo lepe prostore, nameravamo si napraviti tudi primeren oder za igre; in ker upamo, da slavna hran. in posojilnica v Sinčivasi v doglednem času zamenja sedanje prostore z onimi, ki so za gledališke predstave nalašč postavljeni, nameravamo napraviti oder za večje igre, kajti talentov pri nas ne manjka, pa tudi ljudi, ki imajo veselje za to, je dovolj. Vsled tega prosimo razne poznavalce naših razmer, kakor tudi druge rodoljube, da bi se nas spomnili z darovi. Več darov smo že prejeli, kakor od slavne hranilnice v Sinčivasi, od č. gg. Ivana Kogelnika in Iv. Dolinarja, pa tudi od nekaterih društvenikov, za kar se jim izreka najpristronejša zahvala.

Dobrlavas. (Dreo — Slovenec.) Lepi slovenski razglasi se blestijo po Dobrlivasi. Od vzajemne zavarovalnice v Gradcu so. In kdo jih je dal natisniti? Kdo je na njih lastnoročno podpisan? Nikdo drug nego naš „ravnatelj“ — Dreo! Ali vidite, kako lepo slovensko zna, kadar se gre za — denar! Naši nemčurji pravijo, da Slovenci ne razumejo novoslovenščine, in Dreo rabi čisto lepo „novoslovenščino“ na svojih razglasih. Se gre pač za denar in tu pozabi tudi Dreo na vse drago ter se podpiše pod popolnoma slovensko besedilo. Ali se je morda spreobrnil in je postal navdušen Slovenec? Rojaki, pomislite malo...

Dobrlavas. (Nov podatek k že staremu poglavju.) Pred par meseci je umrl tukaj ključavničar H. Friedl; bil je znan kot spreten in pridn delavec. Zapustil je ubogo vdovo in dvoje nepreskrbljenih otrok. Vdova rajnega bi sedaj rada prodala ključavničarsko opravo, ali pa bi rada, da bi se naselil tam nov ključavničar. Obrt se žalibog nahaja v prostorih nekega tukajšnjega zagrizenca nemškonalnega kalibra. Dotičnik in njegovi sodruzi so obljubili, da poskrbijo za kupca. Oprave je precej, žena pa se nahaja v revščini. Tu se pripeti, da pride povprašat neki Slovenec, bojda iz Kranjskega, pa nemškutarskoliberalna „sorta“ je razsodila: „Den Schwarzen lassen wir nicht eine“ (črnega ne pustimo noter)! Čez kratko potem pa pride neki njihov somišljenik, ki jim je bil po godu in se bo najbrž tudi nastanil tukaj; a kaj se hoče, ta ne potrebuje nove oprave, ker jo baje ima že sam. Na tak način so ubogo vdovo nemškutarji vodili za nos. Ta dogodek zopet prav jasno kaže, koliko je liberalcem za bližnjega, osobito za stiskane vdove! Takih in enakih dogodkov med našimi nemškutarji bi lahko več našli. Ko so bili sedaj ravno vojaki tukaj, so mislili delati nekateri še poseben „kšeft“; vsaka reč je bila dražja in slabša. Piscu teh vrstic so se vojaki pritoževali, da baje niti v Gradcu ni hujše draginje kot tukaj, v Ljubljani pa je baje vse ceneje in boljše! Če bo šlo tako naprej, bodo se kmalu začele peti v Dobrlivasi „štimane“ pesmice.

Št. Lipš. (Ran grob.) Žalostno so zvonili zvonovi dne 5. t. m., naznanjajoč tužno novico, da se je preselil iz te solzne doline 20letni mladenič Janez Pečnik pd. Pohernikov. Rajni je bil član našega kat. slov. izobraževalnega društva in pevskega moškega zbora ter splošno priljubljen. Bolehal je že dalje časa za jetiko, ali tako zgodnje smrti še nikdo ni pričakoval. Na Veliko Gospojnico je bil še na božji poti pri Mariji v Trnju in prejel tudi sv. zakramente, potem ga je pa napadla bolezen s podvojeno silo in ga položila v prezgodnji grob. Jako ganljiv je bil pogreb dne 7. t. m., ko so ga njegovi tovariši nesli k pogrebu. Kat. slov. izobraževalno društvo mu je položilo na grob, kot zadnji pozdrav, lep venec z dolgimi črnimi traki z napisom in pevski moški zbor mu je zapel nagrobno. Počivaj sladko, dragi Janezek, ki si nas zapustil v nežni mladosti, kot prezgodnji cvet ovenel, vidimo se nad zvezdami.

Št. Jakob v Rožu. (Društvene novice.) Lepo zabavo nam je priredilo naše katol. slov. izobraževalno društvo preteklo nedeljo s predstavo narodne igre s petjem „Nežika z Bleda“. Igra ima pet dejanj in je v nekaterih prizorih precej težavna, a vključ temu so naše vrle igralke izvrstno rešile svoje vloge v splošno zadovoljnost vseh navzočih. Čast in hvala jim za njihov trud! — Prihodnjo nedeljo se bo igra ponovila v korist „Delavskega doma“ v Podlublju. — Po predstavi se je vršil ustanovni shod podružnice „Slov. šolskega društva“ za Št. Jakob in okolico. Č. g. župnik Ražun je, kazoč na naše žalostne šolske razmere, poudarjal potrebo slov. šolskega društva, razložil na kratko društvena pravila ter pozival navzoče, naj se tesno oklenejo nove podružnice. Določilo se je za članarino 2 K za letnike in za

podpornike najmanj 40 vin. Pristopilo je že lepo število rednih in podpornih udov. Začasni odbor se je konstituiral tako-le: Predsednik Jos. Štiker v Št. Petru; tajnik J. Žel, kaplan; tajnikov namestnik J. Janežič v Lešah; blagajnik Fr. Izop pd. Leben v Gorinčičah. — Začetek je storjen, dal Bog, da bi prepotrebno društvo čedalje bolj procvitalo ter vestno izpolnovalo svojo nalogo! — Naši fantje, združeni v telovadnem odseku, že pridno telovadijo. Le tako naprej po začrtani poti, vztrajnost bo rodila tudi uspehe.

Djekše. (Javno vprašanje c. kr. deželni vladi v Celovcu.) Gotovo bo znano c. kr. deželni vladi, na kak lažnivi in nedostojni način smo bili v uradnem listu „Klagenfurter Zeitung“ v članku iz Djekš pod zaglavjem: „Ungehörigkeit“ v št. 186, z dne 12. avg. t. l., zavoljo pokopališča napadeni. V imenu župljanov vpraša podpisano cerkveno predstojništvo, posebno ker je preiskava dognala, da je bilo celo poročilo zlagano, ali je c. kr. deželna vlada volje ukazati, da njen uradni list, po katerem so drugi listi to laž posneli, to laž popravi in s tem zadosti časti Djekšarjev? Ali smo na Koroškem res že tako daleč, da si upa celo že uradni list grditi čast cele slovenske župnije, da, cele občine? To vprašanje si usoja staviti v 20. stoletju v najbolj napredni avstrijski, t. j. koroški deželi, za cerkveno predstojništvo Karol Hraba, t. č. župnik na Djekšah.

Kneža. (Zavraten umor.) Na praznik Rojstva Device Marije je bil na grozen način umorjen od svojega lastnega hlapca posestnik Janez Glabonjak p. d. Leitgeb. Hlapec K. V. je predpoldan z drugimi kegljal. Pri kegljanju je izgubil vse. Zategadelj jezen, se je začel pipati. Ker mu pri tepežu ni hotela kmetica, katero je na pomoč klical, pomagati, je letel ves jezen domov in se hotel maščevati. Zato je hotel že Leitgebovo bajto zasmoditi. Pregnan, je šel domov in s „krajelo“ začel pobijati. Kmet, ki to sliši, gre gledat. Ko pa pride na svoje posestvo in vidi dvojne duri popolnoma razbite, se usede pred hišo in premišljuje, kaj mu je početi. V tem trenutku pride ven hlapec in ko zagleda gospodarja, ga takoj udari z ostro motiko po glavi. Udarec je bil smrten — ker mu je popolnoma prebil glavo. — Morilca so že spravili naprej. — Leitgeb zapušča ženo in tri otroke. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Rišberg pri Možici. Dne 15. t. m. je umrla občeznana in spoštovana gospa Franciška Črisovnik v starosti 73 let. Bolehala je že dalje časa. Bila je pridna in bogaboječa mati. Bodi ji zemljica lahka!

Velikovec. Na naše mesečno zborovanje v „Narodnem domu“ dne 12. t. m. se je zbralo prav obilno ljudstvo iz mesta in okolice. Moramo reči, da smo imeli prav vesel popoldan, kakoršnega kmalu zopet pričakujemo. Govor č. g. kanonika Dobrovca je bil prav zanimiv in vse hvale vreden. Istotako se je tudi igralo. — Po igri se je zbralo tudi okoli „Narodnega doma“ vse polno poslušalcev — nemškutarjev — ki so se iz tamburanja in petja norčevali ter pri oknih zijala prodajali. — He, nemčurji, prvi smo pa koj vedno Slovenci, mi si moremo prirejati zabave, vi morete pa s tem biti zadovoljni, da smete — pod oknom naše pesmi poslušati, ker sami ničesar ne zmorete. Živio, naši vrli in zavedni fantje in dekleta!

Slovenska mladina.

Želinje pri Velikovecu. (Naše društvo.) Shod, ki ga je priredilo naše izobraževalno društvo na Malo Gospojnico v župnišču, je prav izvrstno uspel. Prekrasno je govoril g. monsignor Podgorc o kmečkih vprašanjih, žitnih cenah, prodaji živine potom ponudb po časnikih (ofertih) itd. Matere in dekleta je opozoril na vzorno gospodinjstvo. Z velikim zanimanjem so poslušali sprejeli nauke izkušenega moža. Domači g. provizor je navduševal društvene člane k jednoličnosti za društvo, poštenosti in rodoljubju. Pristopilo je več udov. — Snuje se dekliska zveza.

Dobrlavas. (Štajerc.) Kdor bere „Štajerca“, se še gotovo spominja, kako je pisal sedaj poletu in kako še piše o naših poslancih, ker vladi niso dovolili pooblastilnega zakona (to se pravi: ker ji niso dovolili, da sme sklepati trgovinske pogodbe). Če bi naši poslanci to dovolili, potem bi postala naša živina na enkrat cenejša, ker bi se je veliko uvažalo iz drugih držav. Torej je za kmete gotovo jako koristno, da naši poslanci tega niso pripustili. „Štajerc“ pa seveda pravi, da so s tem napravili kmetu grozno škodo, v prvi vrsti seveda poslanec Grafenauer. Dokazati tega seveda ne more. Tako piše sedaj. Pozimi enkrat (dne 17. prosinca 1909) pa je bilo čisto drugače. Tedaj se je šlo v državnem zboru za ravno tisti pooblastilni zakon kot sedaj. Takrat je glasovalo nekaj slovenskih poslancev za tisti zakon (Grafenauer kot kmetijski poslanec je glasoval seveda tudi takrat proti uvozu tuje živine v naše kraje).

* Vsled preoblega gradiva zaostalo.

Pa je pisal „Štajerc“ o „izdajstvu prvaških poslancev.“ Pisal je: „Veliko razburjenje vlada med ljudstvom. Ubogi volilci! Kakor ste si postlali, tako pa zdaj ležite . . . Postava je naperjena naravnost proti kmetom in bode ravno kmetijstvu škodovala.“ Tako je pisal „Štajerc“ tedaj. Človek bi vendar mislil, da je prav, če se torej glasuje proti taki postavi. A motiš se! Naši poslanci so letos res z vsemi močmi nasprotovali temu pooblastilnemu zakonu, in „Štajerc“ pravi zopet, da s tem kmetom neizmerno škodujejo. Kmetje, pogledajte vendar 3. štev. „Štajerca“ l. 1909., kako piše tam, in kako piše sedaj — in videli boste, kako se laže in vas vodi za nos.

Ruda. Odbor „Izobraževalnega kmetijskega društva za Rudo, Št. Peter in okolico“ se tem potom najtopleje zahvaljuje „slavni Hranilnici in posojilnici v Velikovecu“, ki je blagovolila od svojega čistega dobička podariti našemu društvu velikodušni dar trideset kron.

Gospodarske stvari.

Blače ob Zili. (Semenj.) Ob lepem vremenu se je tudi letos vršil vsakoletni tukajšnji konjski semenj, ki se obhaja vselej prvi ponedeljek meseca kimavca. Prignali so iz raznih krajev Ziljske doline, kakor iz Blač, Gorič, Bistrice in od drugod na trg okoli 400 glav konj, po večini žrebete, ter tudi nekaj krav in ovac. Prodalo se je 80 žrebet. Kupci so bili večinoma Štajerci in Gornje Avstrijci. Cene so bile v primeri z lanskim semnjem nekaj nižje.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se odda za prihodnje šolsko leto pet deželnih ustanov. Prošnje za te ustanove in za sprejem sploh je poslati do 30. septembra t. l. vodstvu imenovane šole.

Otvoritev sadne razstave pri sv. Luciji ob Soči se je preložila od 19. septemb. na 3. oktobra t. l., in sicer radi tega, ker je sadje vsled mrzlega vremena po gorskih planotah zakasnelo v zoritvi. Razstava se odpre torej v nedeljo, 3. oktobra t. l., ob 11. uri dopoldne in bo odprta do 14. oktobra vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Vstopnina na dan otvoritve bo 50 vin., naslednje dni 20 vin. za osebo. Dne 3. oktobra ob 3. uri popoldne se bo vršilo v razstavnih prostorih „sadjarski shod“. Razen tega se bodo vršila v času razstave poučna predavanja o pobiranju in uporabi sadja. Dnevi in redi teh predavanj se razglasijo s posebnimi naznanili.

Društveno gibanje.

Dobrlavas. Naše izobraževalno društvo priredi svoje mesečno zborovanje, katero je moralo dne 8. t. m. vsled nepričakovane nepri- like izostati, v nedeljo, dne 19. t. m., po popoldanski božji službi. Dekleta bodo igrala „Sv. Cito“ ter ponovile, ako bo čas dopuščal, igro „Pri Gospodi“. Vstopnina bo za neude 30 v, za ude 20 v, za sedeže 50 v, oziroma 40 v. K mnogoštevilni udeležbi vabi odbor.

Vabilo. Kat. slov. pevsko in izobraževalno društvo „Peca“ v Možici priredi v nedeljo, dne 19. t. m., ob 3. uri popoldne svoj letni občni zbor v svojih prostorih pri Sagmajstru v Možici. Spored: Pozdrav predsednika, letno poročilo, volitev odbora in govor. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

Št. Jakob v Rožu. Odbor kat. slov. izobraževalnega društva naznanja, da se bo igra „Nežika z Bleda“ prihodnjo (kvatarno) nedeljo, dne 19. t. m., ponovila. Začetek ob 3. uri popoldne, vstopnina kakor zadnjič. Ker se bo čisti dobiček te prireditve obrnil v prid „Delavskega doma“ v Podlublju, pričakujemo prav obilne udeležbe od vseh strani!

Politične vesti.

Deželni zbori.

Za dan 16. t. m. so sklicani deželni zbori dalmatinski, gališki, nižjeavstrijski, solnograški, štajerski, predarlski, istrski in tržaški. Kranjski deželni zbor bo sklican za 23. t. m.

Ministrski svet o skupnem proračunu.

Dne 14. t. m. je bil na Dunaju skupni ministrski svet, ki je razpravljal o skupnem proračunu. Po brzojavnih poročilih nekaterih listov zahteva vlada 230 milijonov izrednega kredita za zgradbo štirih novih vojnih ladij, 20 milijonov izrednega kredita za mornarico in več milijonov za izredne druge vojaške potrebe.

Bienert zlezel pod klop.

Kakor znano, je vlada že izdala odredbo, da se premesti slovensko učiteljske iz Kopa v Gorico. Drž. poslancu Maraniju se je posrečilo pregovoriti vlado, da je to odredbo preklicala. Vlada je zlezla torej pod klop pred par laškimi kričaci. S tem

korakom je zadala vlada smrten udarec svojemu že itak pičlemu ugledu, tista hvalisana „železna roka“ Bienertove vlade se je mahoma spremenila v vosek. „Edinost“ piše: Proti tej vladi nam je odprta še edina pot neizprosne boja do skrajnosti brez vsakega ozira na usodo parlamenta in tistih slavnih „državnih potreb“. — To stališče mi že zdavna zavzemamo.

Poljska ljudska stranka.

V Krakovu se je vršila 13. t. m. konferenca „Poljske ljudske stranke“, ki so se je udeležili vsi strankini državni in deželni poslanci. Načelnik Stapinski je poročal o strankini taktiki, ki so jo odobraval. Sprejeta je bila resolucija, ki izreka zahvalo in popolno zaupanje poslancu Stapinskemu za vodstvo stranke in za boj proti ponemčevalni Bienertovi vladi. Resolucija izreka poslancem „Poljske ljudske stranke“ zahvalo in priznanje, ker so se približali „Slovanski Jednoti“. Konferenco je brzojavno pozdravil predsednik „Slovanske Jednote“ dr. Udržal. Poslanec Stapinski je odgovoril takisto brzojavno, zagotavlja, da bo „Poljska ljudska stranka“ v nerazrušljivi zvestobi in solidarnosti vztrajala v borbi za skupne pravice. To pomeni smrtno pesem Bienertovemu ministrstvu.

Priporočujemo našim družinam

Kolinsko cikorijo.

Kaj je novega po svetu.

Glavni tajnik družbe sv. Cirila in Metoda ni katoličan? „Slovenec“ poroča o razporu med udeleženci na shodu svobodomislecev v Ljubljani med drugim sledeče: „Dr. Žerjav, kateremu so očitali, da hodi, kadar mu kaže, z rožnim vencem okoli, ogorčeno taji, da bi bil katoličan — kaj pa je neki ta čudni častilec sv. Cirila in Metoda? — ter dokazuje svobodomislecem, da bo on s svojim cirilo-metodovstvom katoliški cerkvi več škodoval, kakor pa svobodomislec s svojo taktiko.“ — Če je to poročilo resnično, in na resničnosti tega nam dozdaj ni treba dvomiti, ker g. dr. Žerjav tega sam še ni tajil, potem je to zopet nov dokaz, da je gospodom pri družbi najprej za liberalizem in potem še-le za narodnost, če zanj še kaj ostane, kar smo že opetovano poudarjali. Vsled tega je družba brez potrebe in povoda razrušila edinstvo Slovencev v narodno-obrambno delu. Oj ta ovčji kožušek!

10.000 K je izgubil sluga goriškega kreditnega zavoda, ko je nesel na pošto več denarnih pisem. Izgubljeno pismo z 10 bankovci po 1000 K je bilo naslovljeno na tvrdo E. Tibeletti v Beljaku.

Veleizdaja v Trentinu? Na Južnem Tirolskem se vršijo hišne preiskave in aretacije, ker sumi vlada veleizdajo tirolskih Lahov.

Za podlubljski „Delavski dom“

je daroval:

72.—75. Gosp. dr. Št. Podboj, c. kr. prof. v Celovcu K 20.—
V štev. 40. izkazanih 355.—
Skupaj K 375.—

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovecu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; ozira se posebno na pouk v ženskih ročnih delih. Šolsko leto se začne dne 4. novembra t. l.

Plačila 24 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovecu na Koroškem.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Zahtevajte „Mir“ po vseh gostilnah!

Tržne cene v Celovcu

9. kimavca 1909 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	19	—	20	11 37
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—
Oves	15	50	16	5 54
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	31	74 20
Turščica	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—
Fizola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	33 2 40
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	10	—	11	—
„ kislo	6	50	10	—
Slama	6	—	8	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	2	60	2	80
Surovo maslo (putar), 1 „	2	60	3	20
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	20	2	40
„ surova, 1 „	1	60	1	70
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80
Jajca, 1 par	—	14	—	16
Piščeta, 1 „	2	20	2	40
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	—	3	30
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	2	90

Listnica uredništva.

G. dopisnik v K.: Zadeva ni za javnost, ker bi razburila, pa ničesar koristila, za informacijo pa dobro služi. Hvala!

G. C. Z.: Vaš odstop morate naznaniti naravnost podružnici, ne pa listu. Zdravi!

J. K. Prejeli, pa ob polnem listu. Na zdar!

G. L. K.: Hvala za podatke! Se bomo obrnili na pristojna mesta, morda dobimo kupca. Bog!

Opr. št. Nc. I. 105/9
1

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Pri c. kr. okrojnem sodišču v Dobrlivasi se na prošnjo lastnika Janeza Terlep prodajo na javni dražbi naslednji predmeti:

Novakovo posestvo v Kamenu,

vl. št. 1, kat. občina Kamen, ki meri 9 ha 18 a 48 m² in znaša čisti dobiček 112 kron 70 vin., in sicer:

I. Hiša št. 6 v Kamenu in gospodarsko poslopje, 8 njiv, 3 travniki, 4 pašniki, 1 vrt, 5 gozdov;

II. premičnine, in sicer živino: 1 vol, 2 kravi, 1 kobilica, 6 prašičev; krma in žito, vsa hišna in gospodarska oprava (izvzemši hišno opravo v dveh sobah in v kuhinji);

III. cela nasetev, skupaj za izključno ceno 18.000 kron.

Jamščina znaša 200 kron.

Pri posestvu bo oddavna gostilničarska obrt obrtovana.

Prebitek čez vknjiženi dolg se mora v treh mesecih po dražbi v c. kr. notarski pisarni v Dobrlivasi v gotovini položiti, in sicer s 4% obresti od dneva dražbe.

Ponudbe pod izključno ceno se ne bodo sprejemale.

Dražbeni pogoji in zemljiškoknjižni izpisek se lahko vpogledajo pri tukajšnji sodnji.

Dražba se vrši

20. septembra 1909, ob 2. uri popoldne na licu mesta v Kamenu.

C. kr. okrajno sodišče Dobrlavas, odd. I., dne 1. septembra 1909.

Higersperger l. r.

AVIZO

zaradi zakupne oddaje kruha in ovsja za v postajah:

Bruck ob Muri . . .	okr. glavarstvu v	Brucku ob Muri	1.
St. Marein . .			
Judenburg . .		Judenbrg.	2.
Mali Lošinj . .		M. Lošinju	4.
Volšperk . . .		Volšperku	6.
St. Vid na Glini . .		St. Vidu na Glini	7.
Koče	obč. uradu v	Kočah	8.
Rovinj	mest. magistr. v	Rovinju	11.
Poreč			
Sežana		Sežani	12.
Sl. Bistrica Straš	okr. glavarstvu v	Sl. Bistrici	13.
Celje	vojaškem oskrbovalnem fil. skladišču v	Celju	14.
Kanal	obč. uradu v	Kanalu	15.
Tolmin	okr. glavarstvu v	Tolminu	16.
Tržič		Tržiču	18.
Ronki		Ronki	19.
Trbiž	obč. uradu v	Trbižu	20.
Naborjet . . .		Rablu	21.
Rabl		Bovcu	22.
Bovec		Korminu	25.
Kormin		Gradišcu	26.
Gradišče . . .	okrajnem glavarstvu v	Ptuju	27.
Ptuj		Radgoni	28.
Radgona . . .			

Za te razprave veljavni pogoji se razvidijo iz razglasov in zvezkov pogojev, ki so razgrnjeni pri gori navedenih obravnavališčih, in ki se pri vojaških oskrbovalnih skladiščih tudi lahko dobe zastoj.

V Gradcu, septembra 1909.

Od c. in kr. intendantca 3. voja.

Loterijske številke 11. kimavca 1909:

Trst 85 16 10 19 84
Linc 64 81 19 54 44

Prijatelji, prepričajte se,

da vsako prihrani mnogo denarja, kdor oskrbi svoj nakup raznega tkalskega blaga naravnost pri izdelovalcu-veščaku, ker le ta more vsestransko najboljše postreči.

CEFIRI

kanafase, oksforde, šipkovine in vsakovrstne tkanine lastnega izdelka priporoča po najnižjih cenah izborna češka krščanska trdka

Vzorci zastoj

JOŽEF SUCHANEK,

Prva mehanična in ročna tkalnica ter razpošiljalni zavod izbornih tkanin v Novem Hradku pri Novem Mestu na Metuji, Češko.

Malo posestvo,

obstoječe iz $\frac{3}{4}$ oralo travnikov, $1\frac{1}{2}$ oralo setve, $4\frac{1}{4}$ oralo gozda, sadni vrt, hišo z gospodarskim poslopjem, se pod ugodnimi pogoji proda. Več se izve v „Narodnem domu“ v St. Jakobu v Rožu.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu4 $\frac{1}{2}$ 0 / 2 0

kmečki kreditni zavod za Celovsko okolico

Pavličeva ulica štev. 7

urađuje

ob četrtek od $\frac{1}{2}$ 10. do 12. ure in od $\frac{1}{2}$ 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

4 $\frac{1}{2}$ 0 / 2 0

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Odvetnik dr. Alojz Bratkovič

vljudno naznanja, da je otvoril s 1. septembrom 1909 svojo odvetniško pisarno v Slov. Gradcu.

Letnik

1910**naše „Družinske Pratike“**

je ravno kar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v **Ljubljani**: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“, dalje v trgovinah Ant. Krisper, Vaso Petričič in Ivan Korenčan; v **Trstu**: prodajalna „Kat. tisk. društva“; v **Celju**: Zvezna trgovina.

Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več
Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik!

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloge je stalno v vrednosti $\frac{1}{4}$ milijona kron.
Za prodanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.
Imam za ženin in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbeni govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Spričevalo.

Spodaj podpisani potrjujem sledeče: Gospod **Anton Arčan**, stavitelj umetnih mlinov in žag pri Sv. Jurju ob južni železnici, napravil mi je mojo žago z dvema gatroma, enim sekolarjem, z mlinom na dva para kamnov, mlatilnico in slamo-reznico itd. vse na vodno silo, vse po najnovejšem modernem sistemu; vsled tega sem mu toplo hvaležen za njegovo izborno delo in ga vsakomur v ti stroki toplo priporočam.

OKONINA, 15. kimavca 1907.

Ignac Zavoloušek,
veleposestnik v Okonini v Savinjski dolini.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909 na novo otvorjena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši na Mesnem trgu št. 22 v Ljubljani

Tovarna glinastih izdelkov F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

ponudi vsako poljubno množino

zarezanih strešnikov (Strangfalzziegel) **sistem Marzola, zidarske opeke, peči** itd.

Na zahtevo pošljemo takoj vzorce in ponudbo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 3.000.000.
Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge obrestujemo po 4 $\frac{1}{2}$ 0 / 2 0 od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta štev. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoje.
Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spletu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplašč. po K 8— za kom.
Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.
Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.